

Νέες δημιουργίες κερασιάς

Κωνσταντίνος Καζαντζής, Τεχνολόγος Γεωπονίας
Τμήμα Φυλλοβόλων Οπωροφόρων Δένδρων Νάουσας
Ιωάννης Χατζηχαρίσης, Διατελέσας τακτικός ερευνητής ΕΘΙΑΓΕ

Τη δεκαετία του '90, ο ερευνητής και συνταξιούχος πλέον του Ινστιτούτου Φυλλοβόλων Δένδρων Νάουσας κ. Ιωάννης Χατζηχαρίσης, ξεκίνησε μια σειρά ενεργειών για τη δημιουργία νέων υβριδίων και σποροφύτων ελεύθερης επικονίασης κερασιάς. Οι μέθοδοι που χρησιμοποιήθηκαν ήταν οι ελεγχόμενοι υβριδισμοί ποικιλιών και οι ελεύθερες επικονιάσεις, γνωστών, αναγνωρισμένης καλλιεργητικής αξίας ποικιλιών. Σκοπός ήταν η δημιουργία ελληνικών ποικιλιών κερασιάς, αξιόλογων εμπορικά και καλλιεργητικά, αυτογόνιμων και καλά εγκλιματισμένων στις ελληνικές εδαφοκλιματικές συνθήκες.

Τα αποτελέσματα των εργασιών, που έφτασαν σε τελικό στάδιο αξιολόγησης ύστερα από μια σειρά μακροχρόνιων διαδικασιών, όπως επιτάσσει η γενετική βελτίωση στη δενδροκομία, ήταν η δημιουργία 30 υβριδίων κερασιάς με ελεγχόμενες διασταυρώσεις και 13 σποροφύτων ελεύθερης επικονίασης κερασιάς. Τα ως άνω υβρίδια και σπορόφυτα δοκιμάστηκαν σε συνθήκες αγρού στο Τμήμα Φυλλοβόλων Οπωροφόρων Δένδρων Νάουσας, του Ινστιτούτου Γενετικής Βελτίωσης και Φυτογενετικών Πόρων επί δεκαετία και οι περιπτώσεις που ξεχώρισαν, τα στοιχεία των οποίων μοιάζουν με αυτά των αξιόλογων καλλιεργούμενων ποικιλιών και αξίζει να ελεγχθούν περαιτέρω, είναι οι εξής:

1. **BxS21:** Υβρίδιο μεταξύ των ποικιλιών B. Burlat και Stella, πρώιμης εποχής ωρίμασης (+2 ημέρες από τη B. Burlat), παραγωγικότερο από τη B. Burlat, μεγαλόκαρπο (9,0 g) και με πολύ καλά ποιοτικά χαρακτηριστικά καρπού, κατάλληλο για πεδινές και πρώιμες περιοχές.
2. **BxS22:** Υβρίδιο μεταξύ των ποικιλιών B. Burlat και Stella, **αυτογόνιμο** (πρώτη φορά δημιουργούνται στην Ελλάδα αυτογόνιμα άτομα κερασιάς), μεσοπρώιμης εποχής ωρίμασης (+6 ημέρες από τη B. Burlat), παραγωγικότερο από τη B. Burlat, με καλό μέγεθος καρπού (7,7 g που επιδέχεται περαιτέρω βελτίωσης με αυστηρότερα κλαδέματα), με πολύ καλά ορ-

γανοληπτικά χαρακτηριστικά, σχετικά ανθεκτικό στο σχίσσιμο, ο καρπός του οποίου μπορεί να μείνει ασυγκόμιστος για πολλές ημέρες πάνω στο δένδρο, χωρίς να επηρεαστεί η εμπορευσιμότητά του, κατάλληλο για πεδινές και πρώιμες περιοχές.

3. **HGxS30:** Υβρίδιο μεταξύ των ποικιλιών B.S. Hardy Giant και Stella, **αυτογόνιμο** (πρώτη φορά δημιουργούνται στην Ελλάδα αυτογόνιμα άτομα κερασιάς), μεσοπρώιμης έως μέσης εποχής ωρίμασης, ελαφρώς παραγωγικότερο από τη B. Burlat και από τη B.S. Hardy Giant, με καλό μέγεθος καρπού (7,6 g που επιδέχεται περαιτέρω βελτίωσης με αυστηρότερα κλαδέματα) και πολύ καλά γευστικά χαρακτηριστικά, κατάλληλο για πεδινές και ημιορεινές περιοχές.
4. **GxT7:** Υβρίδιο μεταξύ των ποικιλιών Germers dorfer και Τραγανά Εδέσσης, όψιμης εποχής ωρίμασης, παραγωγικότερο από τη B. Burlat (η παραγωγική του τάση δείχνει ότι μπορεί να βελτιωθεί περαιτέρω), μεγαλόκαρπο (9,3 g) και με γευστικά χαρακτηριστικά ελκυστικά για τις προτιμήσεις των καταναλωτών της κεντρικής και βόρειας Ευρώπης (έχει εξαγωγικό προσανατολισμό), κατάλληλο για ορεινές και όψιμες περιοχές.
5. **SumxAy1:** Σπορόφυτο ελεύθερης επικονίασης της ποικιλίας Summit, μέσης εποχής ωρίμασης, παραγωγικό περίπου όσο και η B. Burlat, μεγαλόκαρπο (8,1 g), με πολύ ποιοτικό καρπό, κατάλληλο για πεδινές και ημιορεινές περιοχές.
6. **TxAy33:** Σπορόφυτο ελεύθερης επικονίασης της ποικιλίας Τραγανά Εδέσσης, όψιμης εποχής ωρίμασης, παραγωγικό περίπου όσο και η B. Burlat, μεγαλόκαρπο (9,8 g), με ελκυστικού σχήματος καρπό για τις αγορές (μυλοειδής έως καρδιόσχημος), δεν αποσπάται τόσο εύκολα ο καρπός από τον ποδίσκο όσο αυτός της μητρικής Τραγανά Εδέσσης, κατάλληλο για ορεινές και όψιμες περιοχές.

Ήδη έχει δοθεί περιορισμένης ποσότητας γενετικό υλικό (εμβολιοφόροι οφθαλμοί), σε επιλεγμένους πρωτοπόρους παραγωγούς, για να καλλιεργηθούν σε ιδιόκτητους εμπορικούς κερασεώνες, σε συνθήκες εντατικής καλλιέργειας, έτσι ώστε να επιβεβαιωθεί το αξιόλογο της διάδοσης κάποιων ή και των έξι επιλεγμένων δημιουργιών κερασιάς.

Πίνακας συγκριτικών στοιχείων των εξεταζόμενων υβριδίων/σοποροφύτων κερασιάς.

Υβρίδια/Σπορόφυτα	BxS21	BxS22	HGxS30	GxT7	SumxAγ1	TxAγ33
Συγκριτικά στοιχεία						
Δένδρο						
Τύπος	κανονικός	κανονικός	κανονικός	κανονικός	κανονικός	κανονικός
Ζωηρότητα βλάστησης	εξαιρετικά ζωηρό	εξαιρετικά ζωηρό	πολύ ζωηρό	πολύ ζωηρό	πολύ ζωηρό	εξαιρετικά ζωηρό
Σχήμα	πλαγιόκλαδο	ημιορθόκλαδο	πλαγιόκλαδο	ορθόκλαδο	πλαγιόκλαδο	πλαγιόκλαδο
Παραγωγικότητα (kg/cm ² τομής κορμού)	0,15	0,14	0,14	0,14	0,12	0,12
Καρποφόρα όργανα						
Τύπος	μπουκέτα Μαΐου	μπουκέτα Μαΐου	μπουκέτα Μαΐου	μπουκέτα Μαΐου	μπουκέτα Μαΐου	μπουκέτα Μαΐου
Κατανομή στους βλαστούς	σε όλο το μήκος	σε όλο το μήκος	σε όλο το μήκος	σε όλο το μήκος	σε όλο το μήκος	σε όλο το μήκος
Πυκνότητα	πυκνή	πυκνή	πυκνή	πυκνή	μέτρια	πυκνή
Αριθμός ανθοφόρων οφθαλμών / σπερ	3 ως 6	3 ως 5	3 ως 5	4 ως 5	2 ως 3	4 ως 5
Φύλλο						
Σχήμα ελάσματος	ελλειπτικό	ελλειπτικό	ελλειπτικό	ελλειπτικό	ελλειπτικό	ελλειπτικό
Μέγεθος ελάσματος	πολύ μεγάλο	μέσο προς μεγάλο	μικρό	μεγάλο	μεγάλο	πολύ μεγάλο
Μέσο μήκος ελάσματος (cm)	16,1	14,1	11,2	13,9	14,6	15,6
Μέσο πλάτος ελάσματος (cm)	6,64	6,16	5,84	6,50	6,15	6,90
Αναλογία μήκους ελάσματος / πλάτος	1 / 0,41	1 / 0,43	1 / 0,52	1 / 0,47	1 / 0,42	1 / 0,44
Μέσο μήκος μίσχου (cm)	3,18	3,25	3,44	3,46	3,69	3,22
Μέσο πάχος μίσχου (cm)	0,19	0,15	0,13	0,18	0,19	0,18
Αναλογία μήκους μίσχου / μήκος ελάσματος	1 / 5,06	1 / 4,34	1 / 3,26	1 / 4,01	1 / 3,96	1 / 4,84
Συνήθης αριθμός νεκτάρων αδένων	2	2	2	3	2	2
Άνθος						
Αριθμός ανθέων / ανθοφόρο οφθαλμό	2 ως 3	1 ως 3	2 ως 3	2 ως 3	1 ως 3	2 ως 3
Σχήμα πετάλλων	καρδίοσχημο	κυκλικό	κυκλικό	κυκλικό	καρδίοσχημο	κυκλικό
Υπερος σε σχέση με στίμονες	ίσος ή μικρότερος	μικρότερος ή ίσος	ίσος ή μικρότερος	μικρότερος ή ίσος	ίσος ή μικρότερος	ίσος ή μικρότερος
Καρπός						
Σχήμα καρπού	νεφροειδής	νεφροειδής	μπλοειδής	μπλοειδής	μπλοειδής	μπλοειδής
Μέσο μήκος καρπού (mm)	24,8	22,5	22,8	24,7	22,9	24,55
Μέσο πλάτος καρπού (mm)	25,9	25,1	23,75	26,3	25,15	27,6
Μέσο πάχος καρπού (mm)	20,3	20,3	20,4	21,2	21,0	20,8
Μέγεθος καρπού	πολύ μεγάλο	μεγάλο	μεγάλο	πέρα πολύ μεγάλο	πολύ μεγάλο	πέρα πολύ μεγάλο
Μέσο βάρος καρπού (gr)	9,0	7,7	7,6	9,3	8,1	9,8
Χρώμα επιδερμίδας	μαόνι	μαόνι	μαόνι	μαόνι	μαόνι	μαόνι
Τραγανότητα σάρκας	ημιτραγανή	τραγανή	τραγανή	τραγανή	τραγανή	τραγανή
Σάκχαρα	11,0	16,9	16,8	14,5	13,5	15,5
Οξέα (σε μπλικό οξύ)	6,2	11,5	10,3	15,0	10,6	12,7
Αναλογία οξέων / σακχάρων	1 / 1,8	1 / 1,5	1 / 1,6	1 / 1,0	1 / 1,3	1 / 1,2
Μέσο μήκος ποδίσκου (cm)	3,3	3,8	3,7	4,3	3,2	4,2
Πυρήνας						
Σχήμα πυρήνα	ωοειδές	ωοειδές	ωοειδές	ωοειδές	σφαιρικό	ωοειδές
Μέσο μήκος πυρήνα (mm)	11,3	10,9	11,3	12,3	10,4	11,6
Μέσο πλάτος πυρήνα (mm)	8,95	8,8	9,5	9,6	10,0	10,05
Μέσο πάχος πυρήνα (mm)	7,2	7,2	6,9	8,0	8,5	7,8
Μέγεθος πυρήνα	μεγάλο	μικρό	μέτριο	μεγάλο	μεγάλο	μεγάλο
Μέσο βάρος πυρήνα (gr)	0,50	0,35	0,45	0,50	0,53	0,58
Σχέση βάρους πυρήνα / καρπού	1 / 18,0	1 / 22,0	1 / 16,9	1 / 18,6	1 / 15,3	1 / 16,9
Σχέση μεγέθους πυρήνα / καρπού	1 / 17,9	1 / 16,55	1 / 14,85	1 / 14,6	1 / 13,7	1 / 15,6

Πληροφορίες: Ινστιτούτο Γενετικής Βελτίωσης και Φυτογενετικών Πόρων, Τμήμα Φυλλοβόλων Οπωροφόρων Δένδρων Νάουσας, Σ.Σ. Νάουσας 38, 590 35 Νάουσα, τηλ.: 23320 43343, e-mail: nagrefri@otenet.gr